

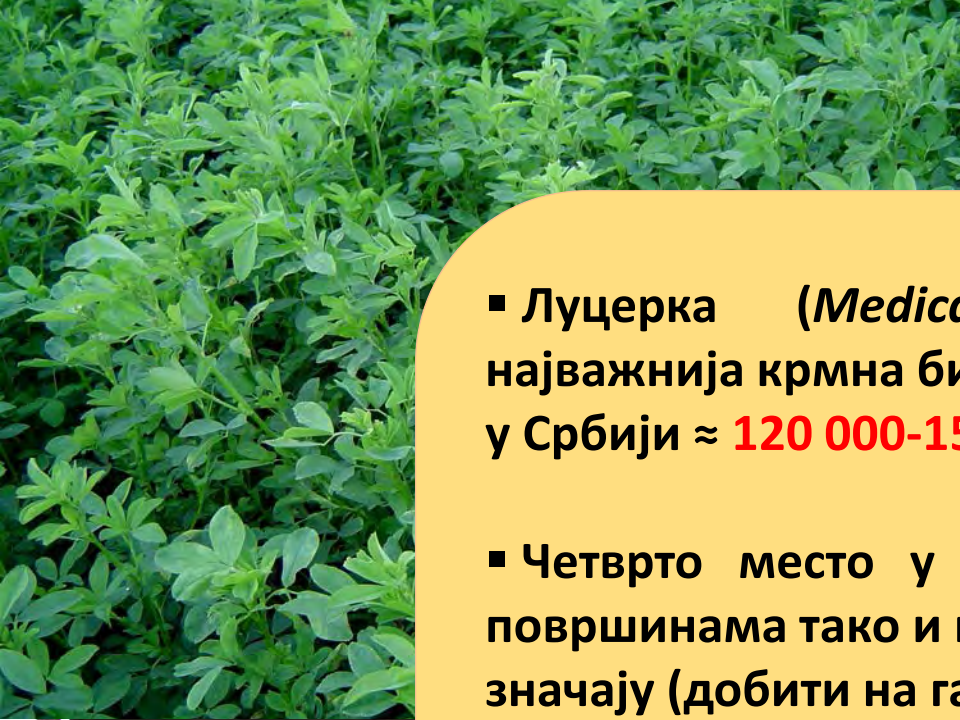
50. САВЕТОВАЊЕ АГРОНОМА И ПОЉОПРИВРЕДНИКА СРБИЈЕ

Златибор, 24.01.-30.01.2016.

СЕТВЕНА НОРМА – ЗНАЧАЈНА АГРОТЕХНИЧКА МЕРА У ПРОИЗВОДЊИ ЛУЦЕРКЕ

дипл.инж.- мастер Снежана Катански
др Драган Милић

▪ Луцерка (*Medicago sativa* L.) најважнија крмна биљка; у Србији $\approx$ **120 000-150 000 ха**

▪ Четврто место у земљи, како по површинама тако и по економском значају (добити на газдинству)

▪ Просечан принос сена = **6,5 т/ха**

▪ Квалитетна сточна храна (сено, силажа, сенажа, зелена крма)

▪ Агротехнички значај

сорта

агроеколошки услови

агротехника

механизација

припрема земљишта

ђубрење

сетва

мере неге

систем косидбе

време сетве

сортно и декларисано семе

сетвена норма

дубина сетве

сетвени апарат

сејач

ОПТИМАЛНА КОЛИЧИНА СЕМЕНА ЗА СЕТВУ

**ОПТИМАЛАН
БРОЈ БИЉАКА
(250-300m²)**

**Успешно заснивање и
мањи трошкови
сетве**

**Производња високо
квалитетне сточне
хране**

Навика произвођача да сеју веће количине семена како би се успешно засновало луцериште и добили већи принос – *ПОГРЕШНО!*

Количина семена за сетву
(кг/ха) је стара тема.

30-40

1927

Николић

30-35

1943

Мартиновић

25

1967

Мијатовић

15

1987

Бошњак и Стјепановић

15

2000

Катић и сар.

10

1999

ДП Ирмово, Кисач

8

2010

Катански и сар.

➤ **Добијамо ли већи принос уколико повећамо сетвену норму?**

➤ **Да ли већа сетвена норма даје бољи усев и дуже трајање луцеришта?**

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД

Огледно поље Римски Шанчеви
2009-2011

➤ 2 СЕТВЕНЕ НОРМЕ:

8 kg/ha

16 kg/ha

➤ 4 СОРТЕ:

Банат ВС

Нијагара

НС Алфа

НС Медиана ЗМС V

ИСПИТИВАНЕ ОСОБИНЕ:

Принос суве материје (t/ha)
Број изданака по јединици површине (m²)

Број биљака по јединици површине

фаза 5 тропера
јесен 2009
пролеће 2010
јесен 2010
пролеће 2011

АНОВА; Мултифакторијална анализа – мешовити модел
Значајност разлика – Такијев тест
PROC MIXED (SAS)

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Табела 1. Принос суве материје луцерке (t/ha) у зависности од сетвене норме и сорте током 2010-2011 године

Година	Принос СМ t/ha	Сетвена норма kg/ha	Принос СМ t/ha	Сорта	Принос СМ t/ha
2010	20,2 b	8	22,2 a	Банат ВС	21,5 b
2011	24,4 a	16	22,5 a	Нијагара	22,7 a
				НС Алфа	22,6 a
				НС Медијана ЗМС V	22,4 ab

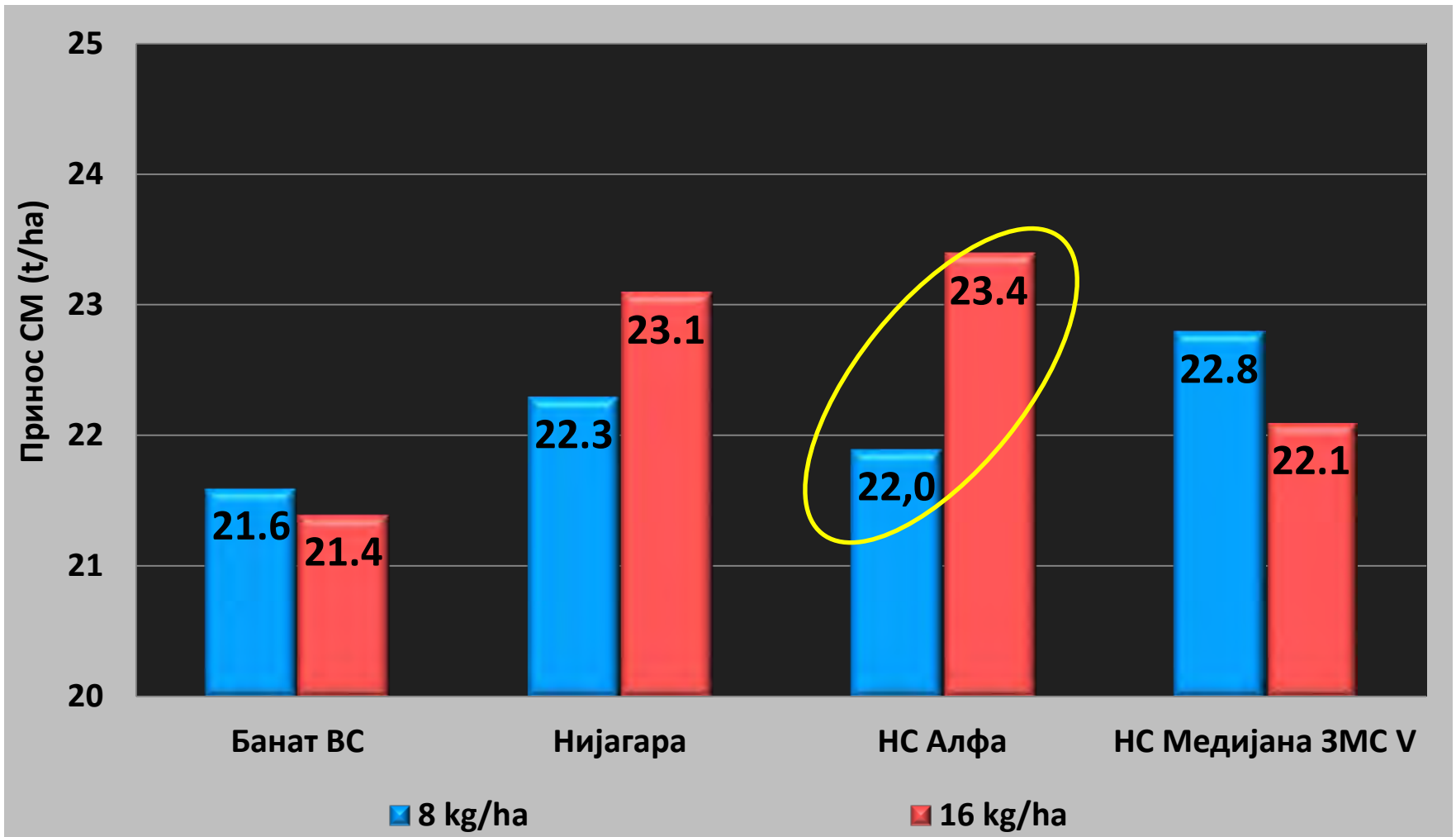
Табела 2. Број изданака и број биљака луцерке по јединици површине у зависности од сетвене норме током 2010-2011 године

Сетвена норма (kg/ha)	Број изданака/m ²		Број биљака/m ²	
	2010	2011	2010	2011
8	A 554 a	A 567 a	A 197 a	A 89 a
16	A 540 a	A 539 a	A 204 a	A 91 a
просек	547	553	200,5	90

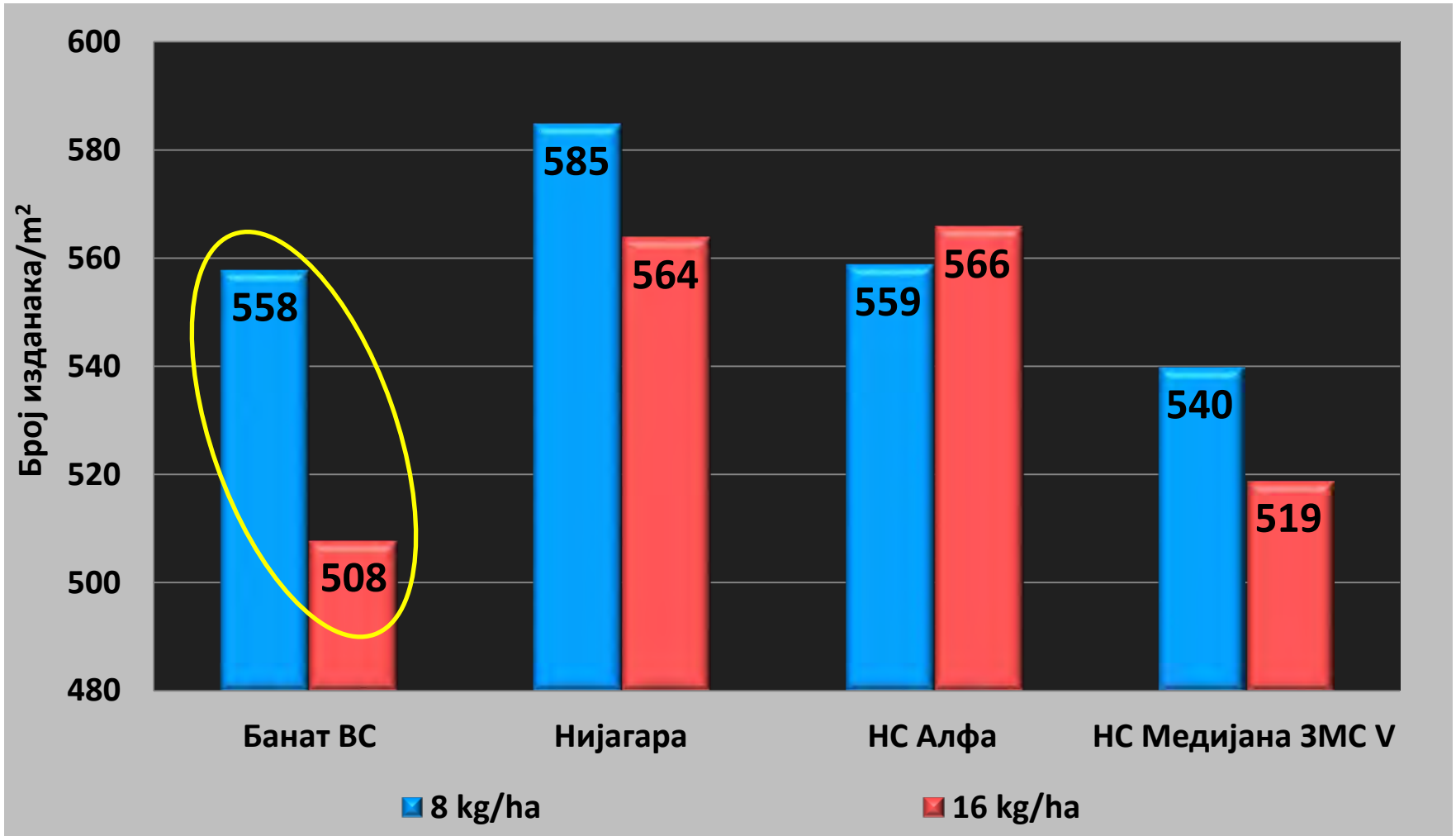
a/A – иста слова у колони/реду нема статистички значајних разлика на $p < 0,05$

Графикон 1. Утицај сетвене норме на принос суве материје (t/ha) испитиваних сорти луцерке током 2010-2011

Графикон 2. Утицај сетвене норме на број изданака по m^2 испитиваних сорти луцерке током 2010-2011

БРОЈ БИЉАКА ПО m²

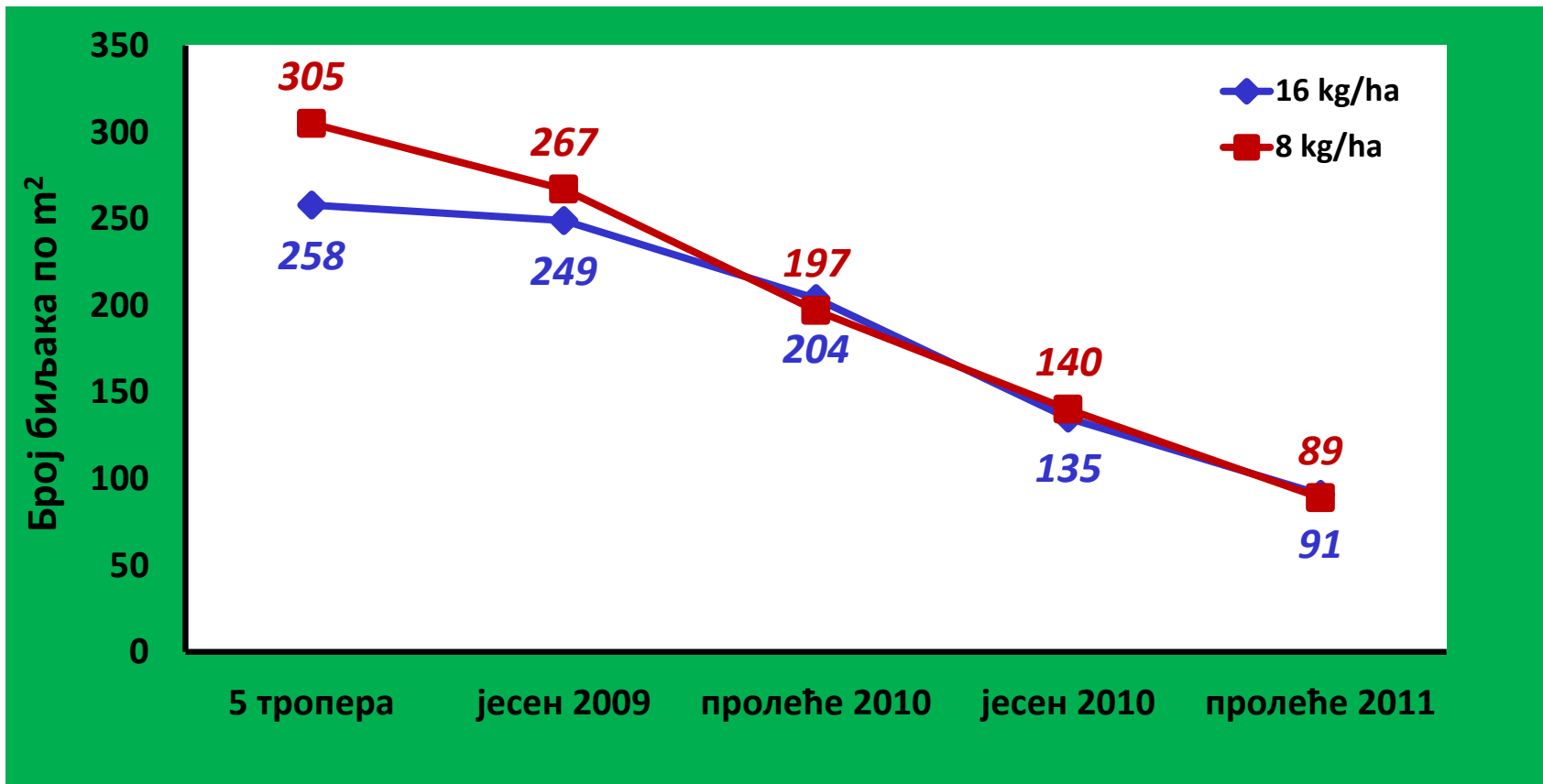
Табела 3. Број биљака луцерке по јединици површине у зависности од момента бројања, сетвене норме и сорте током 2009-2011 године

Бројање	Број биљ/m ²	Сетвена норма kg/ha	Број биљ/m ²	Сорта	Број биљ/m ²
пет тропера	281,5 а	16	187,4 а	Банат ВС	213,3 а
јесен 2009	257,9 а	8	199,6 а	Нијагара	182,3 а
пролеће 2010	200,6 б			НС Алфа	203,7 а
јесен 2010	137,9 с			НС Медиана ЗМС V	175,0 а
пролеће 2011	90,0 д				

а – иста слова у колони нема статистички значајних разлика на $p < 0,05$

БРОЈ БИЉАКА ПО m^2

Графикон 1. Динамика броја биљака луцерке по јединице површине током 2009-2011 године у зависности од сетвене норме

ЗАКЉУЧАК

- **Добијамо ли већи принос уколико повећамо сетвену норму?**
- **Да ли већа сетвена норма даје бољи усев и дуже трајање луцеришта?**

ДА

НЕ

➤ Различите количине семена за сетву, **8 kg/ha** и **16 kg/ha**, нису утицале на принос сена, број издака и број биљака – већа сетвена норма не значи и већа продукција сена, као ни дужа трајност луцеришта.

➤ Луцеришта треба заснивати са мањим количинама семена (**8-10 kg/ha**), али само уз: адекватну механизацију и квалитетно изведене све агротехничке операције (припрема земљишта, квалитетно изведена сетва, употреба сертификованог семена, мере неге)

➤ Средства уложена за сетву већих количина семена (> 20 kg/ha) преусмерити у повећање нивоа агротехнике у годинама искоришћавања (ђубрење, заштита...).

ХВАЛА НА ПАЖЪНИ